

EXHORTACIÓ PASTORAL

Apassionats per l'Evangelí

Exhortació pastoral del Sr. Cardenal de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, amb motiu del Dia del Seminari.

El lema del Dia del Seminari d'aquest any és «Passió per l'Evangelí». Tots els cristians hem de tenir una passió ben forta per l'Evangelí de Jesucrist i d'una manera especial els sacerdots.

El Papa Benet XVI recorda que «la missió del sacerdot en l'Església és irremplaçable». ¹ Sense sacerdots l'Església no podria viure aquests moments de Jesús: «Aneu a convertir a tots els pobles» ² i «Feu això que és el meu memorial». ³ Jesucrist continua suscitant homes que, com els Apòstols, es consagren totalment a la celebració dels sants misteris, a la predicació de l'Evangelí i al ministeri pastoral.

Si la pastoral que es realitza en les comunitats cristianes i en els moviments i les institucions eclesials no arriba a commoure els cors dels creients perquè estiguin disposats a fer-se cadascun la pregunta «què vol de mi el Senyor?», es pot dir que no és una autèntica pastoral. És ben cert que en la vida dels cristians hi ha moments particularment significatius i decisius per escoltar i discernir la crida de Déu i per acollir la missió que ell confia. Són principalment els moments de l'adolescència i de la joventut. Per això les catequesis, les escoles, els moviments i les associacions eclesials han de ser també un bon planter de vocacions.

La vocació sacerdotal és un do gratuït. És una mirada amorosa del Senyor que posa els seus ulls en la persona que ell vol destinar al servei de pastor en l'Església. Així ho reconeix l'apòstol Pau, afirmant que Déu «em va escollir des del ventre de la mare i em va cridar per la seva gràcia». ⁴

Tanmateix, els adolescents i joves s'han de disposar a escoltar la crida del

Senyor, principalment amb la pregària. La pregària cristiana crea l'espai ideal perquè cadascú pugui descobrir el projecte de vida personal i irreplicable que Déu li confia.

La crida del Senyor espera una resposta generosa del jove. Els Apòstols són els grans models d'una resposta prompta i generosa. Segurs de l'elecció i de la crida de Jesús, «ho deixaren tot i el van seguir». ⁵ I allí van quedar, al llac de Tiberíades, les barques, les xarxes i les seves cases. Seguir generosament la vocació que Déu ens dóna contribueix a la nostra realització humana i cristiana i a la nostra felicitat.

El Concili Vaticà II recorda que «el deure de fomentar vocacions afecta tota la comunitat cristiana». Necessitem comunitats parroquials fervoroses, espirituals, evangelitzades i evangelitzadores, en les quals hi hagi joves cristians capaços d'escoltar i d'acollir la crida de Jesús: «Vine i segueix-me». Benet XVI afirma que «vivint en una comunitat eclesial unida, corresponsable i activa, s'aprèn més fàcilment a discernir la crida del Senyor». ⁶

La participació principal de tots els membres de la comunitat cristiana en la pastoral de les vocacions sacerdotals es fa amb la pregària. El Senyor ens exhorta a pregar per aquestes vocacions: «La collita és abundant, però els segadors són pocs. Pregueu, doncs, a l'amo dels sembrats que hi enviï més segadors». ⁷ Quan diem en la pregària del Parenostre «el nostre pa de cada dia, doneu-nos, Senyor, el dia d'avui», estem demanant, també, que el Senyor ens doni sacerdots per presidir la taula de l'Eucaristia i donar el pa del Cos de Crist. I quan en la mateixa pregària diem «perdoneu-nos les nostres culpes...», pensem també a demanar al Senyor sacerdots que transmetin el seu perdó, per celebrar el baptisme i la remissió dels pecats. ⁸

Tots els preveres han d'estar convençuts de la necessitat de sacerdots per a la nostra arxidiòcesi i per al món sencer, i han d'assumir amb goig la prioritat d'aquesta tasca vocacional sobre moltes altres del seu ministeri. Això significa, a la pràctica, incorporar-la al propi programa concret de treball pastoral i avaluar periòdicament la dedicació a aquesta prioritat. Cada prevere hauria d'adoptar davant Déu i l'Església el compromís de deixar en el presbiteri diocesà algun successor.

El testimoniatge de la pròpia vida i del ministeri presbiteral és l'aportació més específica i més vàlida de cadascun dels preveres. Rares són les vocacions que no poden fer referència en la seva història a un sacerdot conegut, estimat i valorat. No hi ha res més apropiat per suscitar vocacions que el testimoniatge apassionat de la pròpia vocació per fer-la atractiva i res no és més lògic i coherent en una vocació que engendrar altres vocacions. ⁹

La família cristiana ha ofert sempre i continua oferint les condicions favorables per al naixement de les vocacions. Per això, el Concili Vaticà II ha afirmat que «les famílies, animades per l'esperit de fe, de caritat i de pietat, esdevenen una mena de primer seminari». ¹⁰

És aquest el moment d'agrair aquest preuat servei als formadors del nostre Seminari diocesà que l'han anat realitzant en el passat i als qui l'estan rea-

litzat ara. Tots ells s'han anat esforçant amb competència i seriositat i sempre amb amor a l'Església i al sacerdocí ministerial, a fer del Seminari diocesà allò que l'exhortació apostòlica *Pastores dabo vobis* diu que ha de ser: «Una comunitat eclesial que ha d'alimentar el sentit de comunió dels candidats amb el seu bisbe i amb el seu presbiteri, de manera que participin en les seves esperances i en les seves angoixes, i sàpiguen estendre aquesta obertura a les necessitats de l'Església universal; una comunitat específicament eclesial, una comunitat que reviu l'experiència del grup dels Dotze units a Jesús.» ¹¹

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

ORACIÓ

Déu, Pare nostre,
que vàreu enviar el vostre Fill Jesucrist
per salvar el món:

Ell segueix cridant avui
i escollint alguns dels seus deixebles
per tal de convertir-los en apòstols de la seva Església.

Susciteu, amb la força de l'Esperit Sant,
respostes abundants i generoses
a les seves crides en les famílies,
en les comunitats cristianes
i en la vida dels seminaris.

Que s'acompleixi així la promesa
«us donaré pastors segons el meu cor»:
sacerdots, ministres fidels de la Paraula,
de l'Eucaristia i del Perdó.

Que visquin sempre identificats amb Crist
i sentin ardentment la passió per l'Evangelí.

Que la Mare de Déu, Mare dels sacerdots
i Estel de l'Evangelització els acompanyi.

Per Jesucrist, Senyor nostre.
Amén.

DIA DEL SEMINARI 2012
Passió per l'Evangelí

¹ Missatge per a la 43a Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions, de 5 de març de 2006.

² Mt 28,19.

³ Lc 22,19.

⁴ Ga 1,15.

⁵ Lc 5,11.

⁶ Missatge per a la 44a Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions, de 10 de febrer de 2007.

⁷ Mt 9,36-38.

⁸ Cf. Ph. Barbarin, *Suivre Jésus de près*, Lyon 2006, 90.

⁹ Cf. *Nuevas vocaciones para una nueva Europa*, II. c., n. 6.

¹⁰ *Optatam totius*, n. 2.

¹¹ N. 60.

La nostra passió: l'Evangelí!

Si preguntéssim als joves quina és la seva passió, què ens respondrien? Segurament que hi hauria respostes de totes menes i colors.

Si preguntéssim als seminaristes que es preparen per esdevenir preveres quina és la seva passió més gran, segur que respondrien: l'Evangelí de Jesucrist! Perquè aquesta és la raó de la seva vocació:

- Viure amb Jesucrist: sempre a prop d'Ell, amb Ell de company de camí, com els Apòstols.
- Viure de Jesucrist: rebre d'Ell la seva vida en l'Eucaristia; acollir el seu perdó en el sagrament de la reconciliació; sentir la força del seu Esperit.
- Viure com Jesucrist: fidel a Déu Pare, fent el bé a tothom; preparant-se per continuar la seva tasca de Pastor al capdavant de la comunitat eclesial.
- Anunciar l'Evangelí de Jesucrist: la Bona Notícia que dona sentit ple a la pròpia vida, que omple de pau i de goig, que fa veure el camí a seguir.
- Celebrar la vida de Jesucrist ressuscitat que ens arriba per a ser donada.

Ordenació presbiteral a la Sagrada Família el 23 d'octubre de 2011

Per això, una de les tasques principals que un seminarista té al llarg dels seus anys d'estudi és conèixer més a fons Jesucrist i el seu Evangelí; ja que si no el coneix no l'estimarà, i si no l'estima

no el seguirà (com diu sant Ignasi de Loiola). Els estudis bíblics, la pregària personal i la *Lectio Divina* són mitjans imprescindibles per a aquest coneixement interior i personal.

Aquesta formació en farà un bon predicador i un bon catequeta, precisament perquè allò que transmet és allò que ha acollit i patit. L'experiència del seminarista acostuma a ser la d'aquell que descobreix la força d'aquest Evangelí i, a mesura que el va coneixent més, s'hi va apassionant més, perquè descobreix que davant d'ell hom no es pot quedar indiferent. I així, el seu parlar i el seu viure l'Evangelí es va fent amb més força i coherència, personal i comunitària, ja que se sent cridat a portar tota la comunitat a viure'l així.

Una passió que fa patir perquè no tots acullen aquesta Bona Nova de l'Evangelí; que fa patir perquè no tots responen afirmativament a la crida que Déu els fa a seguir-lo com a prevere. Un patiment que, lluny de paralitzar, esperona a viure més i millor aquest Evangelí i a fer veure com respon als reptes i les necessitats de la gent del nostre món i de la nostra terra.

Mn. Josep M. Turull

Rector del Seminari Conciliar de Barcelona

Inversió de futur per a la diòcesi

El Seminari de Barcelona compta el curs 2011-2012 amb 33 alumnes, que reben una formació de qualitat per arribar a ser uns preveres sants

El Seminari Conciliar de Barcelona compta, el curs 2011-2012, amb 33 alumnes, dels quals 27 pertanyen a l'arxidiòcesi de Barcelona i 6 a la de Sant Feliu de Llobregat; a més dels 6 que s'estan formant al Seminari Menor —4 de Barcelona i 2 de Sant Feliu de Llobregat. Tots ells estan rebent una bona formació humana, intel·lectual, pastoral i espiritual per convertir-se, ben aviat, en els futurs pastors de l'Església. La inversió que fan les diòcesis en la formació dels sacerdots és cada cop més important, perquè actualment la seva tasca té unes dificultats noves i, per tant, la seva preparació és fonamental. Una bona formació rebuda des del seminari garanteix el futur de l'Es-

glésia, perquè dels sacerdots en depèn tant l'apostolat dels laics, on el prevere n'és la guia, com la realització de la vida consagrada, perquè el pare espiritual per als religiosos i les persones consagrades sovint és un sacerdot.

El Sant Pare Benet XVI parla sovint dels preveres i dels dons de santedat que han de tenir. La santedat és el nucli de tota la formació espiritual, perquè en depèn també la formació humana, intel·lectual i pastoral. Un equip de sacerdots diocesans, formadors i director espiritual, sota la supervisió del rector del centre, vetlla i acompanya el procés educatiu dels futurs sacerdots, en nom del titular de la diòcesi.

Trobada d'inici de curs. Excursió a l'estany de Malniu

Horari del seminarista

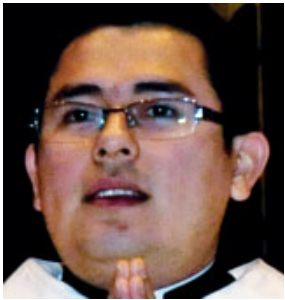
7.15 h	Ofici de Lectura i meditació personal
8.00 h	Pregària de Laudes
8.15 h	Esmorzar
9.10 h	Inici de les classes
14.00 h	Pregària del migdia. Sexta
14.10 h	Dinar i descans
16.00 h	Estudi
20.00 h	Pregària de Vespres i celebració de l'Eucaristia
21.00 h	Sopar
21.30 h	Pregària del Rosari
22.00 h	Pregària de Completes i descans

A banda d'aquest model de dia del seminarista, cada dilluns a la tarda tenen classe de música, el dimarts al vespre fan esport, el dimecres a la nit hi ha reunió de comunitat per comentar l'actualitat del món i de l'Església, el dijous és dia sacerdotal, amb Exposició del Santíssim i Vespres a les 20 h, i el cap de setmana es dedica a la pràctica pastoral i a la convivència amb la família. Un dia a la setmana es fa una xerrada espiritual i un cop al mes es fa un recés espiritual.

L'edat mitjana del seminarista de Barcelona i Sant Feliu de Llobregat és de 32 anys. La majoria tenen entre 23 i 27 anys (10), seguits dels que tenen entre 28 i 32 (6) i dels de 38 a 42 anys (4); més grans de 53 n'hi ha 3 i 2 que tenen entre 18 i 22 anys. De la resta, 3 tenen entre 33 i 37 anys i 2 entre 43 i 47.

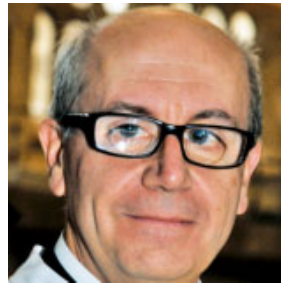

Els seminaristes de Barcelona que han rebut l'ordenació presbiteral durant el darrer any

Mn. JOSÉ FERNANDO CAMPOVERDE CAMPOVERDE

- Guayaquil (Equador), 1981
- Estudià enginyeria industrial
- Ordenat el 19 de març de 2011 a la Sagrada Família
- És formador del Seminari Menor

Mn. PEDRO RIVERO SAN JOSÉ

- Valladolid, 1957
- Llicenciat en filologia anglo-germànica i professor a l'escola Sant Estanislau de Kostka-SEK
- Ordenat el 23 d'octubre de 2011 a la Sagrada Família
- Vicari de la parròquia de Santa Cecília de Barcelona

Mn. JOSEP RODRÍGUEZ FERNÁNDEZ

- Peñarroya (Còrdova), 1955
- Treballà de tècnic de qualitat en una empresa
- Ordenat el 19 de març de 2011 a la Sagrada Família
- Rector de la parròquia de la Santa Creu de Cabrils

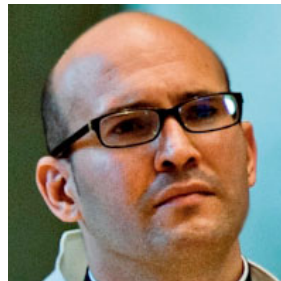
Mn. CARLES BARBA OLMOS

- Barcelona, 1969
- Havia treballat de sabater
- Ordenat el 23 d'octubre de 2011 a la Sagrada Família
- Vicari de la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Barcelona

Mn. RAMÓN SANTOS URIARTE

- Barcelona, 1955
- Postgrau en perfeccionament directiu i gerent d'una empresa d'autocars
- Ordenat el 19 de març de 2011 a la Sagrada Família
- Vicari de la parròquia de la Mare de Déu dels Desemparats de l'Hospitalet de Llobregat

Mn. JUAN RAMÓN LA PARRA MARTÍNEZ

- Barcelona, 1980
- Llicenciat en química
- Ordenat el 23 d'octubre de 2011 a la Sagrada Família
- Està estudiant la llicenciatura en teologia a Roma

Mn. CARLES BARROSO FLORES

- Barcelona, 1983
- Ordenat el 23 d'octubre de 2011 a la Sagrada Família
- Vicari de la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús de Barcelona

Seminari Menor

Els nois d'entre 12 i 18 anys que s'han preguntat alguna vegada què s'ha de fer per ser capellà tenen la possibilitat de descobrir-ho compartint aquesta inquietud amb altres nois que també la tenen. Això ho podran fer en un clima fraternal i alegre, dedicant temps a la reflexió, a la convivència, al joc i a la pregària. La modalitat habitual és el seminari menor intern, en el qual hi viuen de dilluns a divendres. Cursen els estudis de l'ESO i el batxillerat, com la resta de companys de la seva edat, en una escola religiosa del barri de l'Eixample. També hi ha la modalitat de seminari menor obert, en què aquells nois que volen discernir la seva vocació es troben un cop al mes amb els interns per aprofundir temes vocacionals.

Els estudis durant els set anys de seminarista

Durant els set anys com a seminarista, l'alumne rep la formació bàsica que l'Església demana per arribar al sacerdoci.

1r any: Introductor

Curs intern del Seminari, que consisteix en un any de discerniment i de pregària en el qual es treballen fonamentalment els documents eclesials de formació sacerdotal i el *Catecisme de l'Església Catòlica* per clarificar la pròpia vocació sacerdotal i per posar els fonaments suficients per als estudis teològics. És també un any d'introducció a la realitat eclesial de Catalunya visitant-la i coneixent-la de prop.

2n i 3r any: Filosofia

Primer cicle de Filosofia —primer i segon. Aquests cursos els imparteix la Facultat de Filosofia de Catalunya, que per-

tany a la Universitat Ramon Llull. En ells es planteja especialment la relació entre la fe i la raó, la filosofia i la teologia.

4t, 5è i 6è any: Teologia

L'estudi de la Teologia ocupa els darrers tres anys, amb cursos de Bíblia, Dogma, Moral, Litúrgia i Sagraments. A més, estudia llengües clàssiques —l'latí, grec i hebreu— i Història de l'Església. Aquestes matèries són impartides per la Facultat de Teologia de Catalunya.

7è any: Pastoral

El seminarista ja viu habitualment a la parròquia implicat en les activitats pastorals que s'hi duen a terme. Alhora, estudia el curs de pastoral a la Facultat de Teologia i al llarg del curs és ordenat de diaca. El curs següent és ordenat de sacerdot i acaba la seva etapa com a seminarista.

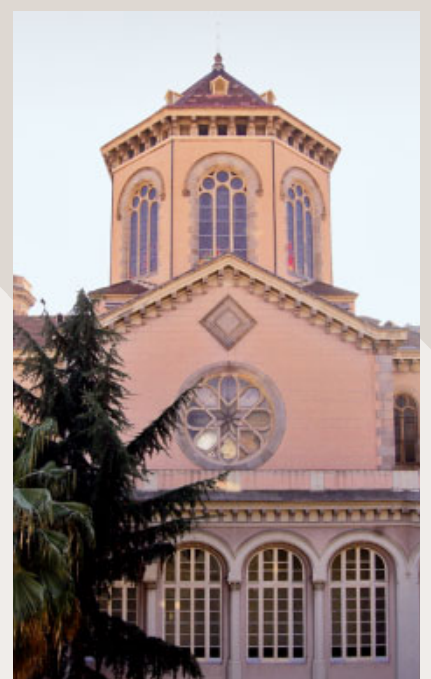
Campanya del Dia del Seminari 2012

Aquest cap de setmana se celebra la campanya per al sosteniment del Seminari. Gràcies a les aportacions econòmiques desinteressades es contribueix perquè no hi hagi cap seminarista que, per manca de recursos, no pugui seguir els seus estudis i el conjunt de la seva formació.

Com aportar el vostre ajut:

Fent la vostra aportació a la col·lecció que es faci allà on participeu en l'eucaristia.

Demantant al Seminari una butlleta (tel. 934 541 600 / www.seminari-barcelona.net) per a la subscripció d'una ajuda a la formació d'un seminarista, pel valor de 1.500 € o bé per un altre import, fent un ingrés o transferència al compte corrent de "La Caixa" número 2100-1047-91-0200096265.

EXHORTACIÓN PASTORAL

Apasionados por el Evangelio

Exhortación pastoral del Sr. Cardenal de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, con motivo del Día del Seminario.

El lema del Día del Seminario de este año es «Pasión por el Evangelio». Todos los cristianos hemos de tener una fuerte pasión por el Evangelio de Jesucristo y de una manera especial los sacerdotes.

El Papa Benedicto XVI recuerda que «la misión del sacerdote en la Iglesia es irremplazable». Sin sacerdotes, la Iglesia no podría vivir estos mandamientos de Jesús: «Id y haced discípulos a todas las gentes» y «Haced esto en conmemoración mía». Jesucristo continúa suscitando hombres que, como los Apóstoles, se consagren totalmente a la celebración de los santos misterios, a la predicación del Evangelio y al ministerio pastoral.

Si la pastoral que se realiza en las comunidades cristianas y en los movimientos y en las instituciones eclesiales no llega a conmovir los corazones de los creyentes de modo que cada uno de ellos esté dispuesto a hacerse la pregunta «¿Qué quiere de mí el Señor?», se puede decir que no es una auténtica pastoral. Es muy cierto que en la vida de los cristianos hay momentos particularmente significativos y decisivos para escuchar y discernir la llamada de Dios y para acoger la misión que él confía. Son principalmente los momentos de la adolescencia y la juventud. Por esto, las catequesis, las escuelas, los movimientos y las asociaciones eclesiales han de ser también un plantel de vocaciones.

La vocación sacerdotal es un don gratuito. Es una mirada amorosa del Señor que pone sus ojos en la persona que él quiere destinar al servicio pastoral en la Iglesia. Así lo reconoce el apóstol Pablo, afirmando que «Dios me escogió desde el seno de mi madre y me llamó por su gracia».

Sin embargo, los adolescentes y jóvenes han de disponerse para escuchar

la llamada del Señor principalmente con la plegaria. La oración cristiana crea el espacio ideal para que cada uno pueda descubrir el proyecto de vida personal e irrepetible que Dios le confía.

La llamada del Señor espera una respuesta generosa del joven. Los Apóstoles son los grandes modelos de una respuesta pronta y generosa. Seguros de la elección y de la llamada de Jesús, «lo dejaron todo y le siguieron». Y allí quedaron, en el lago de Tiberíades, las barcas, las redes y sus casas. Seguir generosamente la vocación que Dios nos da contribuye a nuestra realización humana y cristiana y a nuestra felicidad.

El Concilio Vaticano II recuerda que «el deber de fomentar las vocaciones afecta a toda la comunidad cristiana». Necesitamos comunidades parroquiales fervorosas, espirituales, evangelizadas y evangelizadoras en las cuales haya jóvenes cristianos capaces de escuchar y de acoger la llamada de Jesús: «Ven y sígueme». Benedicto XVI afirma que «viviendo en una comunidad eclesial unida, corresponsable y activa, se aprende más fácilmente a discernir la llamada del Señor».

La participación principal de todos los miembros de la comunidad cristiana en la pastoral de las vocaciones sacerdotales se realiza con la plegaria. El Señor nos exhorta a orar por estas vocaciones: «La mies es mucha y los obreros pocos. Rogad, pues, al dueño de la mies que envíe segadores a su mies». Cuando decimos en la oración del Padrenuestro «nuestro pan de cada día dánoslo hoy», estamos pidiendo también que el Señor nos dé sacerdotes para presidir la mesa de la Eucaristía y distribuir el pan del Cuerpo de Cristo. Y cuando en la misma oración decimos «perdónanos nuestras culpas...», pensemos también en pedir al Señor sacerdotes que transmitan su perdón, para celebrar el bautismo y la remisión de los pecados.

Todos los sacerdotes han de estar convencidos de la necesidad de sacer-

dotes para nuestra archidiócesis y para el mundo entero, y han de asumir con gozo la prioridad de esta tarea vocacional por encima de muchas otras de su ministerio. Esto significa, en la práctica, incorporarla al propio programa concreto de trabajo y evaluar periódicamente la dedicación a esta prioridad. Cada uno de los sacerdotes tendría que adoptar ante Dios y ante la Iglesia el compromiso de dejar en el presbiterio diocesano algún sucesor.

El testimonio de la propia vida y del ministerio presbiteral es la aportación más específica y más válida de cada uno de los sacerdotes. Son raras las vocaciones que no pueden hacer referencia en su historia a un sacerdote conocido, amado y valorado. No hay nada que sea tan apropiado para suscitar vocaciones que el testimonio apasionado sobre la propia vocación para hacerla atractiva y nada es más lógico y coherente en una vocación que engendrar nuevas vocaciones.

La familia cristiana ha ofrecido siempre y sigue ofreciendo las condiciones favorables para el nacimiento de las vocaciones. Por esto, el Concilio Vaticano II afirmó que «las familias, animadas por un espíritu de fe, amor y piedad, llegan a constituirse en el primer seminario».

Este es el momento de agradecer este valioso servicio a los formadores de nuestro Seminario diocesano, a los que lo han realizado en el pasado y a

los que lo están realizando ahora. Todos ellos se han esforzado con competencia y seriedad, y siempre con amor a la Iglesia y al sacerdocio ministerial, por hacer del Seminario diocesano aquello que la exhortación apostólica *Pastores dabo vobis* dice que ha de ser: «Una comunidad eclesial que ha de alimentar el sentido de comunión de los candidatos con su obispo y con su presbiterio, de modo que participen en sus esperanzas y en sus angustias, y sepan extender esta apertura a las necesidades de la Iglesia universal; una comunidad específicamente eclesial, una comunidad que revive la experiencia del grupo de los Doce unidos a Jesús».

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arzobispo de Barcelona

ORACIÓN

Dios, Padre nuestro,
que enviaste a tu Hijo Jesucristo
para salvar el mundo:
Él sigue llamando hoy
y eligiendo a algunos de sus discípulos
para convertirlos en apóstoles de su Iglesia.
Suscita, con la fuerza del Espíritu Santo,
generosas y abundantes respuestas
a sus llamadas en las familias,
en las comunidades cristianas
y en la vida de los seminarios.
Se cumpla así la promesa,
«os daré pastores según mi corazón»:
sacerdotes, ministros fieles de la Palabra,
de la Eucaristía y del Perdón.
Que vivan siempre identificados con Cristo
y sientan ardientemente la pasión por el Evangelio.
La santísima Virgen, Madre sacerdotal
y estrella de la evangelización, los acompañe.
Por Jesucristo, nuestro Señor.
Amén.

DÍA DEL SEMINARIO 2012
Pasión por el Evangelio

¹ Mensaje para la 43.ª Jornada Mundial de Plegaria por las Vocaciones, de 5 de marzo de 2006.

² Mt 28,19.

³ Lc 22,19.

⁴ Ga 1,15.

⁵ Lc 5,11.

⁶ Mensaje para la 44.ª Jornada Mundial de Plegaria por las Vocaciones, de 10 de febrero de 2007.

⁷ Mt 9,36-38.

⁸ Cf. Ph. Barbarin. *Suivre Jésus de près*. Lyon 2006, 90.

⁹ Cf. *Nuevas vocaciones para una nueva Europa*, II. c., n. 6.

¹⁰ *Optatam totius*.

¹¹ N. 60.